

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет медичний, міжнародний

Кафедра неврології та нейрохірургії

**Силабус навчальної дисципліни
ВК 5.2 «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НЕЙРОХІРУРГІЇ
ТА ЦЕРЕБРОВАСКУЛЯРНОЇ ПАТОЛОГІЇ»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити. Семестри: IX – X 5 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра неврології та нейрохірургії. Одеса, вул. Тініста 8, Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка), 3 поверх
Викладач (-і)	Сон Анатолій Сергійович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри Горанський Юрій Іванович, к.мед.н., доцент Добровольський Василь Вячеславович, к.мед.н., доцент Солодовнікова Юлія Олександрівна, к.мед.н., доцент Сербін Ігор Володимирович, асистент Колесник Олена Олександрівна, асистент
Контактна інформація	Довідки за телефонами (048)7500318 e-mail: neurology@onmedu.edu.ua Консультації черговим викладачем згідно розкладу. Онлайн-консультації проводяться з використанням платформи Ms Teams за попередньою домовленістю.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Telegram, Viber (через створені у месенджері групи для кожної навчальної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - вивчення навчальної дисципліни є: нейрохірургія – прикладна і фундаментальна медична наука, практична галузь медицини, яка є хірургією захворювань і уражень центральної та периферичної нервової системи різного генезу (травматичного, пухлинного, інфекційного, паразитарного і ін.), Судинної патології головного і спинного мозку, хірургією на провідних шляхах і центрах ЦНС, хірургією невгамовних больових синдромів та наслідків уражень центральної нервової системи і ПНС різного генезу.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія,

медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, безпека життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, медична психологія, оториноларингологія, офтальмологія, психіатрія, наркологія, дерматологія, венерологія, неврологія, внутрішня медицина, хірургія, акушерство і гінекологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, онкологія та радіаційна медицина.

Постреквізити:, травматологія і ортопедія, фтизіатрія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога, гігієна та екологія, паліативна та хоспісна медицина, загальна практика (сімейна медицина).

Мета дисципліни: викладання навчальної дисципліни «Нейрохірургія» є вдосконалення знань з діагностики, лікування та профілактики захворювань нервової системи

Завдання дисципліни:

1. хірургічні захворювання та ураження центральної та периферичної нервової системи різного генезу (травматичного, пухлинного, інфекційного, паразитарного і ін.), судинна патологія головного та спинного мозку, хірургією на провідних шляхах і центрах ЦНС, хірургією негломовних больових синдромів та наслідків уражень центральної нервової системи і ПНС різного генеза. Знання основ клінічного перебігу нейрохірургічних хвороб, сучасних методів діагностики і лікування нейрохірургічних хворих, вміння надати невідкладну.

2. набуття навичок і вмінь для обстеження хворого та оформлення результатів у відповідній медичній документації;

3. формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених нейрохірургічних захворювань.
- Визначати тактику ведення нейрохірургічних хворих і аналізувати дані допоміжних обстежень
- Представляти типову клінічну картину і ставити попередній діагноз основних нейрохірургічних захворювань.
- Аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження нейрохірургічних хворих.

Вміти:

- Спілкуватися з пацієнтом та його рідними, збирати скарги, анамнез життя та захворювання.
- Проводити клінічне неврологічне обстеження за стандартними методиками.
- Аналізувати результати лабораторних, функціональних та інструментальних досліджень у пацієнтів із захворюваннями нервової системи.
- Проводити диференційну діагностику та обґрунтовувати клінічний діагноз.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу пацієнтам з захворюваннями нервової системи при невідкладних станах.
- Визначати характер та принципи лікування пацієнтів із захворюваннями нервової системи на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) у пацієнтів із захворюваннями нервової системи.
- Вести медичну документацію пацієнтів із захворюваннями нервової системи.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять (30 аудиторних години), організації самостійної роботи студентів – (60 годин).

Методи навчання: співбесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, огляд пацієнта, інструктаж та відпрацювання навичок.

Зміст навчальної дисципліни

Тематичний план практичних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Травматичні ураження нервової системи. Закрита черепно-мозкова травма (ЗЧМТ).	2
2.	Тема 2. Відкрита ЧМТ, клініка, діагностика.	2
3.	Тема 3. Хребетно-спинномозкова травма (ХСМТ).	2
4.	Тема 4. Травматичні ушкодження периферичної нервової системи.	2
5.	Тема 5. Пухлини головного мозку.	2
6.	Тема 6. Гідроцефалія.	2
7.	Тема 7. Судинна патологія головного мозку, що супроводжується ГПМК по геморагічним типом.	2
8.	Тема 8. Принципи лікування судинної патології головного мозку, що супроводжується ГПМК по геморагічним типом.	2
9.	Тема 9. Судинна патологія головного мозку, що супроводжується ішемічними ПМК. Патологія судин спинного мозку.	2
10.	Тема 10. Принципи лікування судинної патології головного мозку, що супроводжується ГПМК за ішемічним типом.	2
11.	Тема 11. Патологія судин спинного мозку.	2
12.	Тема 12. Пухлини спинного мозку.	2
13.	Тема 13. Остеохондроз.	2
14.	Тема 14. Функціональна і відновна нейрохірургія.	2
15.	Тема 15. Хірургічне лікування больових синдромів.	2
	Всього кількість годин з дисципліни	30

Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кіл-ть годин
<i>Самостійне опрацювання тем, які входять до плану аудиторних занять:</i>		
1.1	Тема 1. Травматичні ураження нервової системи. Закрита черепно-мозкова травма (ЗЧМТ).	2
1.2	Тема 2. Відкрита ЧМТ, клініка, діагностика.	2
1.3	Тема 3. Хребетно-спинномозкова травма (ХСМТ).	2
1.4	Тема 4. Травматичні ушкодження периферичної нервової системи.	2
1.5	Тема 5. Пухлини головного мозку.	2
1.6	Тема 6. Гідроцефалія.	2
1.7	Тема 7. Судинна патологія головного мозку, що супроводжується ГПМК по геморагічним типом.	2
1.8	Тема 8. Принципи лікування судинної патології головного мозку, що супроводжується ГПМК по геморагічним типом.	2
1.9	Тема 9. Судинна патологія головного мозку, що супроводжується ішемічними ПМК. Патологія судин спинного мозку.	2

1.10	Тема 10. Принципи лікування судинної патології головного мозку, що супроводжується ГПМК за ішемічним типом.	2
1.11	Тема 11. Патологія судин спинного мозку.	2
1.12	Тема 12. Пухлини спинного мозку.	2
1.13	Тема 13. Остеохондроз.	2
1.14	Тема 14. Функціональна і відновна нейрохірургія.	2
1.15	Тема 15. Хірургічне лікування больових синдромів.	2
	<i>Всього в розділі 1.</i>	<i>30</i>
<i>Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:</i>		
2.1	СРС 1. Етапи розвитку нейрохірургії.	6
2.2	СРС 2. Допоміжні методи обстеження в нейрохірургії.	6
2.3	СРС 3. Вогнепальні поранення черепа і головного мозку.	6
2.4	СРС 4. Особливості ведення інкурабельні пацієнтів і застосування паліативних методів лікування в нейрохірургічній практиці.	4
2.5	СРС 5. Абсцеси головного мозку, епідуриду.	4
2.6	СРС 6. Вади розвитку головного і спинного мозку.	4
	<i>Всього в розділі 2.</i>	<i>30</i>
	<i>Всього кількість годин з дисципліни</i>	<i>60</i>

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Нейрохірургія: підручник / [В.О. Пятикоп, І.О. Кутовий, А.В. Козаченко та ін.] ; за ред. В.О. Пятикопа – Київ, ВСВ «Медицина», 2019 р. – 152 с.
2. Нейрохірургія: підручник / [В. І. Цимбалюк, В. В. Медведєв, М. О. Марущенко та ін.] ; за ред. акад. В. І. Цимбалюка. – 2-ге вид. допов., переробл. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 360 с.
3. Григорова І.А., Соколова Л.І., Герасимчук Р.Д., Сон А.С., та ін. Неврологія // Навчальний посібник за редакцією І.А. Григорової, Л. І. Соколової - 3-є видання – Київ, ВСВ «Медицина», 2020 р. – 640 с.
4. Топічна діагностика патології нервової системи. Алгоритми діагностичного пошуку. Шкробот С.І., Салій З.В., Бударна О.Ю. Укрмедкнига, 2018. – 156 с.
5. Методи обстеження неврологічного хворого: навч. посібник / за ред. Л.І.Соколової, Т.І.Ілляш. – 2-ге вид. – Київ: Медицина, 2020. – 143 с.
6. Медицина невідкладних станів. Екстрена(швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Рощин та інші / за ред. І.С. Зозулі. - 3-є видання, пер. та доп. - Київ. - ВСВ «Медицина», 2017. – 960с.
7. Негрич Т.І., Боженко Н.Л., Матвієнко Ю.Щ. Ішемічний інсульт: вторинна стаціонарна допомога: навч. посіб. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2019. - 160с.
8. Handbook of Neurosurgery / Greenberg M.S. – Thieme, 2019. – 1784 p. ISBN 9781684201372

Додаткова література

1. Боженко М.І., Негрич Т.І., Боженко Н.Л., Негрич Н.О. Головний біль. Навчальний посібник.-К.: Видавничий дім «Медкнига», 2019. – 48 с.
2. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 1 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона.- «Медицина», 2020. - 258 с.
3. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 2 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона.- «Медицина», 2021. - 778 с
4. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 3 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона.- «Медицина», 2021. - 642 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Клінічні настанови та інші видання з нейрохірургії (Державна установа Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова НАМН України)
<https://neuro.kiev.ua/uk/category/publishing-uk/>
2. Міністерство охорони здоров'я України
<http://moz.gov.ua>
1. Державний експертний центр МОЗ України
www.dec.gov.ua/mtd/home/

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Залік виставляється на останньому занятті за результатами підсумкової співбесіди при обов'язковому виконанні здобувачем всіх видів робіт, передбачених робочим навчальним планом і оцінених за поточну навчальну діяльність в середньому не нижче 3,00, та відсутності академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до відповідних тем вивчення дисципліни згідно тематичного плану.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.

- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету